

AZ OLASZ-FRANCZIA KERESKEDELMI SZERZŐDÉS.

1877. július 6-án irták alá Párisban Cialdini, Decazes és de Meaux, a francia köztársaság és az olasz királyság képviselői, azon kereskedelmi szerződést, mely hivatva lesz Olaszország és Franciaország jövődöbeli kereskedelmi politikáját inaugurálni. A szerződés már magában véve nagy jelentőségű. Még nagyobb jelentőségűvé válik mindazáltal különösen azért, mivel ez az első kereskedelmi szerződés, mely az Európában a jelen évtizedben majdnem minden nagyobb jelentőségű forgalmi területen többé-kevésbé érvényre jutott védelmi irányú törekvések óta két nagy állam vámtarifájában nemzetközi szabályokat czéloz. Ez az első tarifaszerződés az új aerában.

Valamint annak idejében az Angolország és Franciaország közt 1860-ban kötött tarifszerződés nemcsak magukra a szerződő országokra birt jelentőséggel, hanem — amint azt a következmény mutatta — Európa valamennyi államaira nézve irányadó volt; valamint akkor is a két állam közt kötött viszonyok átszivárogtak az egész mivel világvizonyainak átalakulásába: — úgy bizonyos az is, hogy a francia-olasz kereskedelmi szerződés nem fog hatásaiban csak is a két szerződő fél gazdasági viszonyaira irányulni, hanem folytatását találandja Európa többi nemzeteinek kereskedelmi és vámpolitikájában is.

Koránsem akarjuk ezzel azt állítani, hogy a francia-olasz kereskedelmi szerződés oly átalakító hatással leend a küszöbön álló korszakra nézve, Európa államainak kereskedelmi politikájára, mint volt ama nevezetes napoleoni mű; ez már csak

azért sem állitható, minthogy a Franciaországgal jelenleg szerződő állam — Olaszország — a világkereskedelemben nem játszik oly szerepet, mint játszott az 1860-ban szerződött Nagybritannia. De nem birhat oly átalakító hatással a szerződés különösen azért sem, mivel a francia-olasz szerződés határozottan speciális nemzeti érdekeket, első sorban tehát par excellence egyedek érdekeit kívánja kielégíteni, s erre fektet fősúlyt: — míg az angol-francia szerződés alapja a forgalom szabadságát tűzte ki irányelvül. Míg tehát a francia-olasz szerződés a szűkebb nemzeti érdeket bírja kiindulási pontul, és nem az általános, minden nemzet életébe beilleszthető szabadforgalmi érdeket, — természetes, hogy hatása, ha még oly akadály nélkül terjedne is az adott példa, és ha a védelmi irány bizonyos tekintetben nem ellenkeznék is a szerződéses politika továbbfejlesztésével: — már a különböző államok külön nemzeti jellegénél és követelményeinél fogva sem lehet olyan, mint mielő volt a francia-angol szerződésé.

Ha így általában nem akarjuk elismerni azt, hogy a francia-olasz szerződés az európai nemzetek kereskedelmi politikájában korszakot képző momentum; annyi mindazáltal mindenestre már most is bátran állitható, hogy ezen szerződés a kereskedelmi viszonyokra nagy hatással leend, és hatásában nem fog egyedül a két szerződő nemzet belső ügyeire és egymásközi összeköttetésére szorítkozni.

Ezen körülmény magában véve is eléggé indokolná azt, hogy ezen újabb nemzetközi eseménynyel tüzetesebben foglalkozunk. Reánk azonkívül még azért is érdekes ezen szerződés, minthogy Olaszország az osztrák-magyar monarchia szomszédos állama, melylyel régi összeköttetés és szokás, valamint természetes viszonyok folytán eléggé élénk összeköttetésben állunk, a kereskedelmi politika fejlődése Olaszországban fontos anyagi érdekeinkkel áll kapcsolatban, és így az új szerződés több kérdésre nézve, ha nem is határozottan a jövő viszonyokat tünteti föl, de legalább világos képét tárja föl annak, mit remélhetünk Olaszország magatartásától a legközelebb meginduló vámtárgyalások alkalmával.

Maga az olasz kormány is a francia-olasz szerződést az egyszerű nemzetközi szerződésnél nagyobb fontosságúnak tartja.

Ismeretes, hogy még a jelenlegi olasz kormányt megelőzőtt kormányférfiak, jelesen Minghetti állította föl azt az elvet, hogy Olaszország eddigi vámpolitikája megváltoztatandó. Tudvalevő dolog az is, hogy az olasz kormány az Olaszországra nézve legnagyobb jelentőséggel bíró három szomszéd államnak, jelesen Franciaország-, Svájc- és az osztrák-magyar monarchiának, a tarifszerződéseket 1875-ben fölmondatta, s hogy különösen 1875 végén és 1876 elején Franciaországgal, Svájccsal és az osztrák-magyar monarchiával újabb szerződések megkötése végett tüzetes tárgyalások folytak, melyeket akkor olasz részről Luzzati paduai tanár vezetett. Tudvalevő dolog végre az is, hogy a jelenlegi olasz kormány feje, Depretis, a tárgyalásokat egy időre ugyan megszakította, de csakhamar ismét megkezdődtek és Franciaországgal tényleg be is fejeztettek.

Olaszországra nézve a francia-olasz szerződés ennél fogva a jövőben követendő vámpolitika kiindulási pontja; s ezt vallja is a szerződést az olasz parlament elé terjesztő kormány akkor, midőn ezen szerződést bő indokolással (162 sűrűen nyomtatott negyedréti lapon) kíséri, s midőn a szerződés egyes határozmányainak indokolása mellett mindig kiki tér Olaszország általános gazdasági helyzetére, és kifejti álláspontját az ország további fejlődésének mikéntjére nézve.

Midőn az előbbieket szerint oly fontos szerződést tüzetesebb taglalás alá vesszük, mindenekelőtt ki kell fejtenünk a szerződés főirányát, és ez Olaszország tarifáját illetőleg határozottan védvamos. Olaszország közgazdasági irói ép úgy, mint maga a kormány azon védvamosok közé tartoznak, kik ugyan védvamosokat akarnak, de védvamosoknak a világért sem kívánnak látszani, sőt ellenkezőleg fennen hirdetik, hogy ők a szabad kereskedés hívei. De ezen törekvésük mellett mindazon érvek, melyeket a védvamosok rendszeren föl hordanak érdekeik mellett, ezen „szabad kereskedők“ részéről is föltálatatnak; és az indokolás olvasásánál az ember csak oly otthonosnak látja magát, mintha akár a brünni, vagy prágai kamarák, vagy az alsó-ausztriai iparegyesület üsmeretes emlékiratait olvasná.

Az olasz kormány mindenekelőtt kifejti az olasz ipar helyzetét a vele versenyző külföldi iparéval szemben s azt találja, hogy az olasz ipar sok tekintetben hátrányos helyzetben van.

Minden iparra nézve legnagyobb jelentőséggel bír a kőszén és a vas. Mindkettőre nézve Olaszország a külföldre szorul. Egy másik nevezetesebb hátránya a tőkehiány s ennél fogva a kamatláb magassága; a legnevezetesebb európai bankok évi kamatlába ugyanis a következő volt:

év	angol	francia	osztrák	német	amsterdami	belga	oroszbank
1874.	$3\frac{2}{3}$	$4\frac{1}{3}$	$4\frac{7}{8}$	$4\frac{1}{2}$	$3\frac{3}{4}$	$4\frac{1}{2}$	6
1875.	$3\frac{1}{4}$	4	$4\frac{1}{2}$	$4\frac{2}{3}$	$3\frac{3}{8}$	$3\frac{3}{4}$	$5\frac{1}{4}$
1876.	$2\frac{9}{16}$	$3\frac{2}{3}$	$4\frac{1}{2}$	$3\frac{3}{4}$	3	$2\frac{3}{4}$	$6\frac{3}{8}$

Olaszországban a kamatláb legutóbb 5 százalék; ezzel szemben az iparos államokban mindenütt sokkal alacsonyabb kamatláb kínálkozik iparos befektetésekre. De nemcsak a kamatláb magassága, s így a tőke drágasága terheli súlyosabban az olasz ipart, hanem az a körülmény is, hogy befektetéseit és felszereléseit a külföldi versenyző iparossággal szemben sokkal költségesebben is kell beszereznie, miután a gépeket mind külföldről kell vásárolni. Olaszország a gőzgépeket rendszerint Svájcban és Elzászban, a fonadékhoz való felszereléseket Nagybritanniából, a szövészetnél szükséges gépeket Angolországból és Németországból veszi. Csak a göngyölés maga a gépek értékét 10%-kal emeli; ehhez járul még a bizományi, szállítási, a vám- és más illetékek, s így a gépek az olasz iparnál sokkal költségesebbek. Ezen számítások szerint ugyanis egy pamutfonat 20,000 orsóra berendezve Nagybritanniában 1 millió lira befektetést igényel, holott Olaszországban 1.5 milliót követel. Az olasz iparnak további hátrányai gyanánt fölhozhatók az, hogy technikai és mechanikai műhelyek nincsenek még elég számban, s ennél fogva a gyárak, ha a véletlen által előidézett eshetőségek ellen kellően biztosítani akarják magukat, kénytelenek saját telephelyükben a gépek és szerek kiigazítására szükséges munkásokat és mechanikai készülékeket tartani. Nagy hiány a munkásügy. Minden előrehaladtabb államban a munkások a különböző munkafajok szerint specialisták, s így minden egyes munkakörre a legalkalmasabb és legtehetősebb munkás kínálkozik; hátramaradt államokban ez nincs így; ennél fogva a munkavezetők leginkább külföldről hivatnak meg, s természetesen csak nagyobb anyagi áldozatok árán szokták hazájukat idegen országgal fölcserélni. A munkások ügyessége engedi meg azt, hogy ezer orsó keze-

lésére Nagybritaniában 5 munkás, Franciaországban és Svájcban átlag 9 munkás szükséges, holott Olaszországban 20, 24, sőt 28 munkás alkalmaztatik. Mig Angolországban a munkások egyszerre 3—4 mechanikai szövöszéket gondoznak és látnak el, addig Olaszországban alig tudnak kettőnek megfelelni; ennek következménye azután az, hogy mig egy angol takácsra átlag 30 méter nyers szövet jut naponként, addig Olaszországban csak 25 méter az eredmény.

De legnagyobb súlyt fektet az olasz kormány arra, hogy az olasz ipar az utolsó időben roppant mérvben terhelte-tett meg a d ó k k a l. Az állami adók voltak :

	1863-ban	1876-ban
Földadó	112.2 millió lira	179.9 m. l.
Jövedelmi adó (ricchezza mobile)	14.1 " "	173.2 " "
Malomadó	— " "	82.4 " "
Örökösödési adó	10.6 " "	24.8 " "
Lajstromozási illeték	25.9 " "	50.8 " "
Bélyeg	17.3 " "	37.6 " "
Vasuti forgalom megadóztatása	3.4 " "	12.7 " "
Vám	57.6 " "	100.8 " "
Fogyasztási adó	22.7 " "	69.7 " "
Só	39.1 " "	79.9 " "
Összesen	303.4 millió lira	812.4 m. l.

Ehez járul még a községi és megyei (provinciális) költségek és terhek tetemes szaporodása, és pedig 136.5 millióról 286.3 millió lirára, ugy hogy az olasz termelés terhei az előbbi időkhöz képest határozottan súlyosabbak. Ha ugyanis a népesedés szaporodása is vétetik tekintetbe, a mennyiben 1863. január elsején 21.9 millió lélekkel szemben 1876-ban 27.4 millió áll, még akkor is e terhek megkétszereződtek, s itt még számba nem vétetett az, hogy a dohányjövedelem 70 millióról 138 millióra, s a lottojövedelem 38 millióról 71 millióra emelkedett; s mindkét jövedelmi ág kifejezést talál az iparosságnál alkalmazott munkásoknál s azoknak jövedelmét is terheli, tehát a munkabérek szabályozására is kihat.

Az olasz kormány igen jól tudja, hogy vámokkal az ipar inferioritását nem lehet minden esetben megszüntetni s maga is azt állítja, hogy ha az olasz ipar inferioritásának okai határozottan állandó jelleggel bírnának, el kellene állni minden

további törekvéstől s az olaszoknak le kellene mondaniok azon reményről, hogy valaha leküzdhezzék a külföldi iparosok versenyét. De már jelenleg is mutat Olaszország egyes iparágakat, melyekben az olaszok, hajdani hirüknek megfelelően, minden többi nemzetet fölülbaladnak; elég e részben a selyemfonásra utalni, mely iparban az olaszokat batározottan megilleti az elsőség. Olaszországban tehát megvan az előfeltétel az iparossághoz, mert ha a nemzet egyik iparágban tud rendkívülit feltüntetni, képes erre más iparágakban is. A hátrányok, melyekkel az olasz ipar jelenleg még küzdeni kénytelen, nem olyanok, hogy lassankint el nem lehetne azokat háritni, vagy hogy nem lehetne hatásukat mérsékelni. A nemzetben fölébredő takarékosági szellem le fogja szállítani a tőke-kamat magasságát; az ipar növekedése nagyobb szükségletet idézván elő gépekben, ösztönözni fog gépgyárak felállítására, és a munkás osztály kiképzésére fog hatni. Az állami pénzügyek javulása esetében lehetségessé válik a súlyos adóterheket leszállítani, és lehetséges leendő egyszersmind technikai iskolák felállítására nagyobb összegeket fordítani, mi által ismét az iparnak képzett egyének, munkások és munkavezetők szolgálatnak.

Ezen fölsorolt okoknál fogva az olasz kormány mindenekelelőtt tarifpolitikáját az ipar szempontjából, és pedig védelmi irányban kívánja megváltoztatni; de ezenkívül pénzügyi szempontok is vezetik és vámjövödelmének fokozását is czélozza. Ezen két fő vezérelv mellett a vámtarifának átalakításánál azon volt az olasz kormány, hogy eddigi tarifájának számos hátrányait mellözze. Ilyen hátrányok voltak, hogy gyakran a nyers anyag nagyobb vámmal volt sújtva, mint a belöle készített iparcikk; így a lenfonál vámja 11.50 lira, holott a boritékvászoné csak 10 l.; a gyapjufonál vámja nagyobb, mint a belöle készített némely szöveté. Továbbá hiba az, hogy oly árukat is vet vám alá a tarifa, melyek nem is léteznek; pl. mig a jutafonalaknál alig jut 8—9 ezer méter egy kilogramra, az olasz tarif oly jutafonalakról is intézkedik, melyeknél 20 ezer méter esik egy kilogramra. Végre egy föhiánya az eddigi olasz tarifnak az, hogy számos iparcikknél különbséget nem tesz az áruk finomságára, hanem azokat különbség nélkül egy és ugyanazon vám alá veti. De midön az olasz kormány tarifájának ezen

eddig berendezést hiánynak jelezi s a jövőben érvényre juttatandó tarifában e hiány mellőzésén fáradozik, már elhagyja a tarifa egyszerű correcturáját és rendszert változtat, még pedig elhagyja a szabadelvű irányt és áttér a védvámrendszerre. Minél szabadelvűbb valamely tarifa, annál egyszerűbb s annál több és különféle áru esik egy és ugyanazon tétel alá; minél védvámossabb a tarifa, annál complicáltabb, annál taglaltabb, s annál kevesebb és egyféle, egy természetű áru jut egy vámtétel alá. Így a német vámtarifában a nyers pamutfonalak mind egy vámtétel alá esnek; Franciaországban 15 különféle tétel érvényes. Talán egyszerűen osztályzási műtétnek lehetne a tarifaberendezést nevezni, ha az eddigi vámtétel átlagnak tekintetvén, a különböző árúk a jövő tarifában ezen átlagnál már kisebb, már nagyobb vámok alá vonatnának; így történt ez például az osztrák-magyar vámtarifa némely tétéleinél, jelesül a pamutfonalaknál; a pamutfonalak nálunk eddig különbség nélkül 8 frtos vám alá esnek, jövőre a 12-ik számig 6 frt, a 12—30. számúak 8 frt, a 30-nál finomabbak 12 frt alá jutnak; de ha a részletezésnél a legalsó kategoriájú árúcikk is magasabb vám alá kerül, mint volt az eddigi vám, akkor a tagozott rendszer kétségkívül védelmi irányú.

Végül még egy nagy jelentőségű elvet akart az olasz kormány új vámtarifájában érvényre juttatni, a mennyiben ugyanis az érték vámo k a t s p e c i f i c u s s ú l y v á m o k k a l h e l y e t t e s i t i. A tapasztalás úgy Franciaországban, mint Olaszországban világosan bizonyítja, hogy értékvámok, bármily igazságosaknak és előnyöseknek látszassanak is teoriában, gyakorlatilag roppant visszaélésekre adnak alkalmat, s így csak helyes, ha a jelenlegi reformnál mind Franciaországban, mind Olaszországban az értékvámok megszüntettetnek.

Midőn így az olasz kormány vámtarifájának reformjánál a mondott elveket felállítja, s midőn azok szerint eddigi tarifáját mind pénzügyi, mind különösen iparvédelmi szempontból föl-
emeli, egyszersmind fontolóra vette azt is, mily úton tegye ezt: autonóm úton, avagy maradjon-e továbbra is a szerződési politika terén.

Olaszország kormánya azon meggyőződésben van, hogy Olaszország gazdasági helyzete okvetlenül a gazdasági politikát

követeli. Szerződések által jön Olaszország azon helyzetbe, hogy terményeit és iparczikkeit a külföldön előnyösebben eladhatja. Igaz ugyan, Olaszország kivitelének nagy része nyers terményekben áll s így maga a külföld saját érdekében, különösen ipara érdekében cselekszik, ha e czikkeket olcsón, vagy vámmentesen engedi bevitetni. De szerződésen kívüli állapot még sem biztosít még e czikkeknél sem előnyös piacot, minthogy a nemzetek nem követik mindig és mindenütt azon helyes elvet, hogy iparuk számára olcsó nyersanyagokat szolgáltatassanak. Vannak azonban Olaszország kiviteli czikkei közt oly árú, melyek pénzügyi szempontból különösen ki szoktak szemeltetni magas vámok viselésére, ilyenek kivált az olaj, a déli gyümölcsök, a bor, az állatok, nem is említve a selyemárúkat, a kötélverő árúkat, a keztyűket és a papírt, mely iparczikkekre hasonlóképen rendszerint elég magas vámok alá vettettek. Autonóm tarifrendezésnél Olaszország legnevezetesebb czikkeire nézve bizonytalanságban marad. És e részben semmi biztosítékot nem nyújt azon vigasz, hogy a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzetek előnyét tarifszerződés nélkül is elérni lehet, miután más nemzetek az olasz czikkekre nézve nem igen szereznek külön előnyöket, s így Olaszország fő czikkeire nézve, még ha a legnagyobb kedvezményekben részesülő nemzet előnyét biztosító clausula mellett szerződéseket is köthetne, biztosítva nem lenne. Olaszország ily körülmények közt kényszerítve van tarifszerződések kötésére, s ebbeli politikája annál inkább indokolt, mert a mondott előnyön kívül a tarifszerződés az ipar s az üzlet számára bizonyos stabilitást is szerez, megszerzi azon biztos és szerződés által garantizált helyzetet, mely a külföldet vámtételeinek folytonos változtatásában és fölemelésében tökéletesen akadályozza, s így az üzleti életet biztos számításokban meg nem zavarhatja.

Mit ér azonban a jámbor óhaj tarifszerződések után, midőn magának az olasz vámtarifának berendezése s az olasz vámpolitikának alapelvei a tarifszerződések benső lényegével ellenkeznek? Olaszország szeretné, ha a külföld az ő czikkeire, különösen selyemre, narancs- és citromra, mandulára, borra, csekély vámot vetne, s így e czikkeknél bevitele könnyebbitetné; de ezzel szemben ismét azon van, hogy a külföldről

behozott termények és cikkek, részint pénzügyi, részint védelmi szempontból, magas vámok alá kerüljenek. A külföldtől megköveteli a tarifszerződések rendszerét, saját maga pedig az autonóm tarifrendszer előnyeit akarná alkalmazni a külföldi cikkek irányában. A törekvések ezen belső ellentéte tette eddig is oly nehéz Olaszországnak a szerződések megkötését; és ez részben oka annak is, hogy eddig csakis a francia-olasz szerződés jöhetett létre, miután maga Franciaország is védelmi jelleggel bíró tarifájával Olaszország újabb törekvéseinek előbb engedhetett, mint akár Svájc, akár az osztrák-magyar monarchia.

Az előrebocsátottak alapján természetesen fogjuk találni, ha az olasz-francia szerződésben Olaszország határozottan védelmi vámokat kötött ki magának: kitűnik ez különösen azon cikkeknel, melyeknél a védelem rendszerint követeltetik, tehát kivált a szövőiparnál. Az olaszok itt következetesen az eddiginél magasabb vámokat állítanak be a szerződésbe, a mint ez a következőkből kitűnik:

A lenfonalak eddig különbség nélkül nyers állapotban 11.50 lira vám alá estek (nálunk 100 kilogrammonként 1.50 frt a vám), jövőre Olaszország hét osztályt állít fel, és pedig ha a fonál kilogrammja

4,500 vagy kevesebb métert tartalmaz, a vám	10	lira
4,500 — 6,000	13	"
6,000 — 12,000	16	"
12,000 — 24,000	20	"
24,000 — 36,000	28	"
36,000 — 54,000	34	"
54,000 méternél többet	60	"

A lenárúk eddig a szerint, a mint 6 lánczfonalnál kevesebb vagy több esett 5 milliméterre, 23.10, illetőleg 57.75 lira vámot fizettek (nálunk 12, 20 és 40 frt a vám), jövőre a finomság szerint ismét hét osztály állítatik fel, s a szerint, a mint 5 milliméterben a láncz és vetőlékből

10 vagy kevesebb fonál esik, a vám	18	lira
11—12	25	"
13—16	38	"
17—18	55	"
19—25	67	"
27—34	75	"
34 fonalnál több	90	"

Ezen complicált fokozatot, a hol gyakran csak két fonál határoz a fölött, hogy három osztály közül melyikbe essék a szövet, elméletileg ugyan igen szépen lehet indokolni a lenfonatoknál fölvetett különböző osztályokkal, de a gyakorlatban biz az határozott védelmi törekvésnél egyebet nem jelent.

A pamutfonalak eddig három osztályba estek, jövőre hat osztály tervezetik, és pedig a vám a szerint, a mint fél kilogramm fonal tartalmaz:

20,000 méternél nem többet	15	lira, jövőre	18	lira
20—30.000 métert	20	" "	24	" "
30—40,000 "	25	" "	31	" "
40—50,000 "	25	" "	39	" "
50—60,000 "	25	" "	48	" "
60,000 méternél többet	25	" "	60	" "

(nálunk a jövőre tervezett vámok 6, 8 és 12 forint).

A pamutárúk csak két vámtétel alá estek; ugyanis, ha 35 fonál vagy kevesebb jutott 5 □milliméterre, s ha az ilyféle szövet 100 méterje 7—11 kilogrammot nyomott, a vám 50 lira, különben 65 lira volt; jövőre a nyers pamutárúk hat osztályba soroztatnak és pedig következő vámtételek alá:

a) ha 100 négyszögméter 13 kilogramm vagy nagyobb súlyú, és ha 5 □milliméterre jut:

1. 27 vagy kevesebb fonál . . . . . 52 lira
2. 27-nél több fonál . . . . . 58 "

b) ha 100 négyszögméter 7—13 kilogramm súlyú, és ha 5 □milliméterre jut:

1. 27 vagy kevesebb fonál . . . . . 60 lira
2. 27-nél több fonál . . . . . 68 "

c) ha 100 négyszögméter 7 kilogrammnál kisebb súlyú, és ha 5 □milliméterre jut:

1. 27 vagy kevesebb fonál . . . . . 72 lira
2. 27-nél több fonál . . . . . 90 "

(a nálunk jövőben alkalmazandó vámok a pamutárúknál magasabbak az olasz tervezetnél, a mennyiben 32, 40 és 60 forintra javasoltatnak; de az eddigi vámtételek is tetemesen magasabbak voltak, s így e részben tarifánk nem mutat oly visszahatást, mint az olasz javaslat).

A gyapjúfonál eddigi vámja 46 liráról 50 lirára emel-
tetik (nálunk a vám 1.50 és 8 forint). A gyapjúárúk eddig
különbség nélkül 10%-os értékvám alá estek; jövőre a szerint,
a mint a szövet fésűs gyapjúból vagy szákfonálból készül, két
külön osztály állittatik föl, s mindkettőben a pamutlánczczal
bíró szövetek ismét alacsonyabb vám alá eső osztályt képeznek,
ugy hogy a vámtételek a következők:

fésűs gyapjúsövetek	180	lira
„ „ pamutlánczczal	140	„
szák gyapjúsövetek	150	„
„ „ pamutlánczczal	100	„

(nálunk jövőre súly szerinti osztályozás alapján 40, 60 és 80 frt
a vám).

Ezen vámtételekhez még csak a három legnevezetesebb
mezőgazdasági ipar terményeinek vámját kívánjuk sorolni. A
sör hektoliterje 2 helyett 15 lira, a szesz 10 lira helyett 20 lira
vám alá vettetik. A cukor 100 kilogrammja 28.85 lira vámot
fizetett, jövőre e czikkre nézve nem köttetik meg Olaszország.
Mindez világos bizonyága azon jellegnek, mely Olaszország
törekvéseinél az új francia-olasz szerződésben nyilvánulásra jön.

Nem szándékunk ezuttal Franciaország törekvéseit a vám-
politika terén tüzetesebben jellemezni, csak annyit kívánunk
megjegyezni, hogy Franciaország a jelen szerződésben egyelőre
és nagyobbára eddigi szerződési tételeire fekteti jövőendőbeli
tarifpolitikáját, és a legfőbb eltérés az eddigi állapottól csakis
abban nyilvánul, hogy az eddig alkalmazásban volt nagyszámú
értékvámok specíficus súlyvámokkal helyettesítettnek, de e te-
kintetben azután igazi védvamos szellemben az egyes árúk
számára tervezett vámok oly nagyszámú osztályzatúak, hogy
például a ruházatnak való gyapjúsövetek kilenczféle vámtétel
alá esnek. A vámtételek magassága — legalább a legneveze-
tesebb czikkeké, milyenek pl. a szövő- és kötőárúk, a fonalok,
a fémek és a fémárúk — Franciaország számára nagyban és
egészben az eddigi állapotnak továbbra való folytatása, és e
részben a francia kormány hódolt azon Franciaországban
általában elterjedt nézetnek, hogy a szerződéses politika, ugy
a mint az kifejlődött, Franciaország közgazdaságára és iparára

hátrányos befolyással nem volt, és hogy az eddigi vámpolitikának további folytatása nem lesz hátrányos az országra.

De ha a francia kormány a vámtételeknél nem tanúsít is az eddiginél nagyobb védelmi törekvéseket, mégis egy irányban a francia kormány a jelen szerződésben már oly állást foglal el, mely határozott visszalépést jelez. A szerződés 9-ik cikke ugyanis a kikötött vámtételeket csak akkor mondja alkalmazhatóknak, ha az illető olasz cikk közvetlenül Olaszországból hozatik Franciaországba, s így követeli, hogy minden cikk, mely kedvezményben részesül, olasz eredetű legyen és egyenesen Olaszországból jöjjön. Ezen kikötés által a francia tengerészet védelme szándékoltatik, mert az olasz hajók nem működhetnek többé oly szabadon és oly előnyösen, mintha az eddigi állapot tartatnék jövőre is fenn, a melynél tekintet nélkül arra: vajjon az áru olasz vagy más származású volt, ha kedvező vámtétel alá esett és tényleg Olaszországból jött, tekintet nélkül tulajdonképi eredetére mint olasz, azaz szerződéses áru kezeltetett. Így például a faolaj, ha Görögországból Olaszország valamely szabad kikötőjébe vagy szabad raktárába jött s ott olasz tulajdonba ment át és most ezen szabad raktárból Franciaországba vitetett, kedvezményes vám alá esett ép úgy, mintha Olaszországban termelt olaj lett volna; jövőre ezen olaj nem tekintetik olasznak, s így nem részesül a kedvező vámokban. Még ha Görögország is a kedvező vámokat élvező államok sorában állana, még akkor sem volna lehetséges a görög olajnak Olaszországba s innen Franciaországba szállítása kedvező vámok mellett, hanem ekkor is a görög olajat vagy görög, vagy olasz hajókon Franciaországba kellene hozni. A forgalomnak, ezen megnehezítése által Franciaország előnyt akar biztosítani saját tengerészetének, mert legalább azt véli elérhetőnek, hogy ezen az úton a francia hajóknak több áru biztosítottatik, mint ha a közvetítés mellett valamennyi szerződéses nemzet közreműködik a francia kikötőknek árúkkal ellátásánál.

Egyébiránt Franciaországnak ebbeli törekvése még nem egészen határozott. A pártok még mindig küzdenek egymással és még nem bizonyos, vajjon a kereskedelmi tengerészet fog-e és mily mértékben védelmi intézkedésekben részesíttetni. Más-

részt Angolországgal hosszú idők óta folynak a tárgyalások, és nem valószínű, hogy az angol hajózás számára a navigation's act ezen maradványát ledönteni sikerülend az angol érdekeknek. Olaszországnak sokkal csekélyebb ereje volt e téren, főképp akkor, midőn saját maga védelmi irányt érvényesített, semhogy Franciaországot e pontban engedékenységre s a jelenlegi állapot föntartására bírhatta volna.

Az első nemzetközi szerződés tehát mind a két szerződő állam részéről nem a szabad kereskedés, hanem a védelem irányát fogadta el. A jövő fogja megmutatni lehet-e, s meddig lehet ez irányban haladni.

MATLEKOVITS SÁNDOR.